

Keuzedeel mbo

Veehouderijspecialisatie, geschikt voor niveau 4

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0323

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 14-01-2016

1. Algemene informatie

D1: Veehouderijspecialisatie, geschikt voor niveau 4

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Veehouderijbedrijven specialiseren zich veelal in het houden van melkvee, varkens of pluimvee. Ook zijn er bedrijven die zich als productiebedrijf toeleggen op het houden van gespecialiseerde dieren voor vlees, eieren of het fokken van jonge dieren. Ook regionaal zijn er veehouderijspecialisaties te zien zoals de grote eendenbroederijen en kippenhouderijen op de Veluwe en de schapenhouderijen op Texel. Het verzorgen van de productiedieren en het winnen van dierlijke producten vraagt specifieke kennis en vaardigheden van de beginnend beroepsbeoefenaren. Dit keuzedeel biedt de mogelijkheid om in te gaan op specifieke productiedieren/teelten die nog niet in het dossier aan bod zijn gekomen.

Relevantie van het keuzedeel

Het keuzedeel Veehouderijspecialisatie is een aanvulling op het dossier Agrocluster. Om te voldoen aan de regionale vraag van de sector is dit keuzedeel gewenst. Het zwaartepunt verschilt sterk per regio en zo kan het onderwijs flexibel inspelen op deze vraag naar minder gangbare veesoorten voor bijzondere markten en doelen.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel Veehouderijspecialisatie is een aanvulling op het dossier Agrocluster. Om te voldoen aan de regionale vraag van de sector is dit keuzedeel gewenst. Het zwaartepunt verschilt sterk per regio en zo kan het onderwijs flexibel inspelen op deze vraag naar minder gangbare veesoorten voor bijzondere markten en doelen. Het keuzedeel Veehouderijspecialisatie gaat over het produceren van gespecialiseerde dierlijke producten ▪ Verzorgt gespecialiseerde productiedieren ▪ Wint dierlijke producten ▪ Beoordeelt de gespecialiseerde productie

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Produceren van gespecialiseerde dierlijke producten

Complexiteit

Het werk van de beginnend beroepsbeoefenaar wordt gekenmerkt door routinematige handelingen betreffende de verzorging van de productiedieren en het winnen van de dierlijke producten. Afhankelijk van de specialisatie zijn deze handelingen meer of minder divers. Het werken met gespecialiseerde dieren vraagt om voortdurende alertheid; dieren zijn onvoorspelbaar en elk dier heeft zijn individuele kenmerken en karakter. Belangrijk bij het werk is het werktempo en de afstemming met collega's uit het bedrijf. Fouten kunnen voor grote economische schade zorgen en voor dierenleed. Bij het produceren van gespecialiseerde dierlijke producten werkt hij met technische- en geautomatiseerde systemen.

Het gaat veelal om standaardwerkzaamheden, maar ook komen meer complexe handelingen of specialistische werkzaamheden voor waarvoor probleemoplossend vermogen nodig is. De beginnend beroepsbeoefenaar speelt in op veranderende omstandigheden en factoren. Hij kan zowel op detailniveau werken aan het verzorgen van de dieren en het begeleiden van de productie als op bedrijfsniveau bezig zijn met beleidsondersteunende en innovatie ondersteunende werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft specialistische kennis en vaardigheden nodig van de gespecialiseerde dieren en producten waarmee hij werkt, het productieproces, de werkzaamheden, de technische installaties en machines en de invloed van omgevingsfactoren.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een uitvoerende, coördinerende, aansturende en adviserende rol bij het werken met de gespecialiseerde veehouderij. Hij voert zelfstandig de diverse taken uit. Hij is daarbij verantwoordelijk voor de veiligheid en het werk van zijn team en voor de organisatie en de voortgang van de werkzaamheden.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft specialistische kennis van techniek, werking en gebruik van apparatuur in de veehouderij
- Heeft specialistische kennis van de gebruikelijke vaktermen/vakjargon in de veehouderij
- Heeft specialistische kennis van hygiënische maatregelen bij de meest voorkomende ziekten en plagen en afwijkingen in de veehouderij
- Heeft inzicht in de factoren die de productie van dier/dierlijk product beïnvloeden (o.a. voeding, voederconversie, voortplanting, fokkerij)
- Heeft specialistische kennis van onkruiden, ziekten, plagen en abiotische afwijkingen
- Heeft specialistische kennis van fokmethoden
- Heeft specialistische kennis van bodem, voedingsstoffen en meststoffen in relatie tot voeder(gewas)
- Heeft specialistische kennis van diergezondheid
- Heeft specialistische kennis van diervoeders (o.a. herkomst, samenstelling, invloed op dier en dierlijke productie)
- Heeft specialistische kennis van het dier (o.a. bouw, spijsvertering)
- Heeft specialistische kennis van voeder- en weidebouw (o.a. gewassen, teelt, opslag/bewaring)
- Heeft specialistische kennis van voortplanting en geboorteprocès en veelvoorkomende problemen rondom geboorte
- Heeft specialistische kennis van vruchtbaarheidsonderzoek
- Kan veilig werken met dieren
- Kan onderhoud toepassen aan machines en apparatuur in de veehouderij
- Kan milieubewust werken in de veehouderij
- Kan van de benodigde (winter)voorraad (kwantiteit en kwaliteit) en de in- en verkoop inschatten
- Kan geboortemoment bij voortplanting inschatten
- Kan vruchtbaarheidsgegevens analyseren

D1-K1-W1: Verzorgt gespecialiseerde productiedieren

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert werkzaamheden uit betreffende de verzorging van de gespecialiseerde jonge, drachtige of volwassen dieren. Hij verzorgt de aanvoer van voermiddelen, voert op gezette tijden de dieren volgens het voerschema en geeft water. Hij controleert of de dieren in goede gezondheid verkeren. Afhankelijk van het soort productiedier geeft hij gespecialiseerde (nacht)verzorging of assisteert hij bij specialistische behandelingen. Hij verzorgt de huisvesting van de dieren en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen en verwijdert mest. Hij voert extra hygiënische maatregelen uit ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten. De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt het voerschema, de voersoorten en voerkwaliteit voor de gespecialiseerde dieren. Hij bepaalt de verzorgingswerkzaamheden en controleert deze. Hij

D1-K1-W1: Verzorgt gespecialiseerde productiedieren

zorgt voor optimale leefomstandigheden en geeft opdracht tot het uitvoeren van extra hygiënische, klimaat of welzijns- en gezondheidsmaatregelen. Hij verzorgt in overleg met betrokkenen de dieren en de leefomgeving, geeft waar nodig instructie en ziet toe op de uitvoering van de werkzaamheden.

Resultaat

De dieren zijn gevoerd en verzorgd.
De behandeling van de dieren verloopt op ethisch verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- werkt systematisch, zorgvuldig en op tempo
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- gaat ethisch verantwoord met de dieren om
- controleert op basis van vaktechnisch inzicht de voer en wateropname
- stelt deskundig voer- en verzorgingsschema's samen voor individuele of groepen gespecialiseerde dieren
- bepaalt vakkundig voersoorten en -kwaliteiten en de inrichting van de optimale leefomgeving en verzorging voor de gespecialiseerde dieren
- communiceert zorgvuldig met betrokkenen
- adviseert de leidinggevende over aanpassingen aan het voersysteem, het gezondheidsplan en inrichting van de huisvesting

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: Wint dierlijke producten

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de opgedragen werkzaamheden uit betreffende het winnen van dierlijke producten. Afhankelijk van het type gespecialiseerde dier kan dit gaan om het verzamelen van eieren, het verzamelen of uitkammen van haar, het knippen of scheren van vacht. Hij verzamelt de dieren, vervoert ze en plaatst ze in de benodigde ruimten. Hij bedient specialistische apparatuur en neemt de nodige veiligheids- en hygiënische maatregelen in acht. De beginnend beroepsbeoefenaar stelt een fokprogramma op voor de gespecialiseerde dieren en draagt zorg voor de uitvoering daarvan. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij behandelingen voor vruchtbaarheid, voortplanting en geboorte. Hij voert in overleg met betrokkenen voorkomende werkzaamheden uit bij de winning van gespecialiseerde dierlijke producten, geeft waar nodig instructie en ziet toe op de uitvoering van de werkzaamheden.

Resultaat

Dierlijke producten zijn gewonnen.
Het fokprogramma is uitgevoerd.
De behandeling van de dieren verloopt op ethisch verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en snel de werkzaamheden uit voor het winnen van dierlijke producten
- werkt veilig en volgens instructies en procedures
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- gaat ethisch verantwoord met de dieren om
- levert op verantwoorde wijze fysieke inspanning
- overlegt tijdig met de leidinggevende over het fokplan voor de gespecialiseerde dieren
- analyseert nauwkeurig de huidige productie/productwinning op basis van gegevens en vergelijkt deze met vorige periodes
- communiceert zorgvuldig met betrokkenen
- coördineert het voortplantings-/productieproces over de gehele cyclus
- adviseert over de omvang van de gespecialiseerde veestapel zodanig dat er steeds voldoende goed gekwalificeerde productiedieren zijn

D1-K1-W2: Wint dierlijke producten

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W3: Beoordeelt de gespecialiseerde productie

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert handelingen uit bij het beoordelen van de gewonnen dierlijke producten. Afhankelijk van het type gespecialiseerde dier kan dit gaan om het sorteren en opslaan van eieren, melk, haar of vacht. Ook kan het gaan om het verzamelen, vervoeren en opsluiten van gespecialiseerde dieren die het fokprogramma doorlopen hebben en afgeleverd worden. De beginnend beroepsbeoefenaar voert benodigde registraties uit en adviseert de leidinggevende over de waarde van gespecialiseerde producten en dieren. Hij vergelijkt kengetallen met elkaar en geeft op basis hiervan advies met betrekking tot de bedrijfsvoering en een eventuele omschakeling naar een ander niveau van productie.

Resultaat

Optimale opbrengst van dierlijke producten.
Optimale kwaliteit van dierlijke producten.
De behandeling van de dieren verloopt op ethisch verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en snel de werkzaamheden uit voor het beoordelen van dierlijke producten
- werkt veilig en volgens instructies en procedures
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- gaat ethisch verantwoord met de dieren om
- communiceert zorgvuldig met teamleden over werkzaamheden en/of afwijkingen
- levert op verantwoorde wijze fysieke inspanning
- analyseert kengetallen grondig en scheidt hoofd- en bijzaken
- adviseert de leidinggevende over het optimaliseren van de productie

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen